

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglas po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

V dveh dneh iz Amerike v Evropo

»GROF ZEPPELIN« JE DANES PO DVODNEVNEM POLETU IZ AMERIKE SREČNO IN GLADKO PRISTAL V FRIEDRICHSHAFNU. — V SREDO POLETI NA POT OKROG SVETA PROTI TOKIJU.

PARIZ, 10. avgusta. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je prišel takoj, čim je preletel Azorske otoke, v približno 300 morskih milj široko plast oblakov in v močno deževje. Dež in veter sta spremljala zračnega kolosa na vsej njegovi poti od Azorskih otokov do pristanišča Vigo ob španski obali. Nad Vigom je krenila zračna ladja v severovzhodni smeri proti Parizu. Dr. Eckener je nameraval prvotno poleteti nad Londonom, vendar pa je pozneje načrt izpremenil in se odločil za polet nad Parizom.

FRIEDRICHSHAFEN, 15. avgusta. Po poročilih, ki so prispela semkaj brezčasnim putem, je zrakoplov »Grof Zeppelin«, čim je dosegel evropsko obalo pri Vigu na Španskem, odletel proti Landsendu in potem v jugozapadni smeri proti Parizu, kamor je prispel ob 7. zjutraj.

PARIZ, 10. avgusta. »Grof Zeppelin« je dosegel glavno mesto Francije nekaj minut pred pol sedmo zjutraj. Kljub zgodnjim jutranjim uram se je zbralo na ulicah več stotisoč prebivalcev. Zrakoplov je plul komaj 50 metrov nad mestom. Občinstvo je bilo silno navdušeno; mahalo je z rokami, klobuki, rokami in solnčniki v pozdrav ter obenem viharno ploskalo. Zračna ladja je napravila nad reko Saino več ovinkov in je odletela potem v vzhodni smeri. Od Landsenda ob jugozapadni obali Anglije do Pariza je

letel zrakoplov s hitrostjo 120 km na uro in pride najbrže že ob 11. dop. zopet v Friedrichshafen.

FRIEDRICHSHAFEN, 10. avgusta. Iz Pariza je krenil »Grof Zeppelin« v smeri Dijon - Basel naravnost proti Nemčiji. V Friedrichshafnu so bile že končane vse priprave za pristanek zračne ladje, ki jo pričakujejo opoldne. Zrakoplov bodo do srede napolnili s plinom in živili, ga zopet temeljito preiskali, nakar bo takoj nadaljeval polet okrog sveta in sicer v smeri proti glavnemu mestu Japonske, Tokiju.

Po poročilih z Japonske vlada tamkaj največje zanimanje za svetovni polet »Grofa Zeppelina«. Japonske državne oblasti so že izdale vse potrebne odredbe za čim dostojnejši sprejem nemške zračne ladje.

Vodstvo Zeppelinovih tvornic priredi danes zvečer na čast kapitanu dr. Eckenerju, ki praznuje danes v družbi svojih oficirjev in moštva svoj 61. rojstni dan, velik slavnostni banket.

FRIEDRICHSHAFEN, 10. avgusta. Po poročilih »Grofa Zeppelina« je zračni kolos prekosil svoj lastni rekord na poletu iz Amerike v Evropo. Preletel je ogromno zračno linijo Lakehurst—angleška obala celo prej kot v dveh dneh.

Kriza v Haagu

HAAG, 10. avgusta. V angleških krogih zagotavljajo, da bo zakladni kancelar Snowden slejkoprej vztrajal pri svojem odklanjanju stališč. Splošno se domneva, da bo radi velikih razlik, ki vladajo med posameznimi naziranjmi, krizo zelo težko premagati. Ni izključeno celo, da bo konferenca zaključena, ne da bi prišlo do kakega rezultata, čeprav se vsi zavedajo, da je treba uporabiti vsa sredstva, ki so združljiva z dostojanstvom in interesi udeležencev držav, da se izravnavajo nasprotja.

BERLIN, 10. avgusta. Tukajšnji merodajni krogi čisto mirno presojačo angleško-francoski konflikt, ki je nastal v vprašanju razdelitve kvote reparacijskih plačil. Dočim govore nekateri listi o možnosti posredovalne akcije nemške delegacije, pa drugi odločno odklanjajo vsako nemško posredovanje. Opozicijonalni krogi smatrajo, da se bodo zavezniki naj-

bližje luko. Med tema dvema mestoma je slaba železniška proga in ni prikladne ceste. V letnem času, ko je zemlja suha, se vrši glavni promet z avtomobili, železnica pa je prazna. V Jugoslaviji mnoge redne avtobusne proge, tovorni avtomobili, in celo osebni, tekmujejo z lokalnimi železniškimi progami.

Jugoslavija, kjer je železniška mreža zelo nepopolna, posveča mnogo pažnje izgradnji novih prog. Verjetno bi pa vlada bolje storila, da — predno začne izvajati novi program izgradnje železniških prog — prouči, ali bi ne bil njen prometni problem bolje rešen z izgradnjo novih ali boljših cest. So kraji, kjer bi bilo bolje, da se že obstoječe proge ukinejo in

brže skušali sporazumeti v podkomisiji, katere ustanovitev je predlagal Snowden. Haaška privatna poročila vseh listov soglašajo v tem, da bo Francija storila vse, da doseže kompromis. Enako optimistična so tudi poročila o položaju v politični komisiji.

Herriot v Zagrebu

ZAGREB, 10. avgusta. Bivši francoski ministrski predsednik in župan mesta Lyons, Herriot, je prispel večeraj semkaj in je danes nadaljeval vožnjo v Beograd. Herriot potuje na Grško, kjer si namerava ogledati slovite arheološke izkopine.

Fašizem pleni ruske pisatelje

RIM, 10. avgusta. Policija je v več knjigarnah zaplenila dela Dostojevskega, Gogolja, Turgenjeva in Gorkega. Na vprašanje knjigarnarjev je vlada izjavila, da ta dela niso v skladu z današnjim re-

namesto njih zgrade dobre ceste. Država bi mnogo prištedila z zmanjšanjem števila osebja, potrebam lokalnega prebivalstva pa bi bilo z avtobusno prometno službo bolje ustrezno. Izgleda kot gotovo, da se v bodoče na Grškem ne bo gradila nobena nova železniška proga, in da bodo potrebam dežele v tem pogledu zadoščale avtobusne zveze. Grška vlada je sklenila pogodbo, ki predvideva izgradnjo krog 2500 milj novih modernih cest. Delo je prevzela velika angleška petrolejska družba, ki bo skupno s skupino tvorničarjev motornih vozov financirala izgradnjo cest v balkanskih deželah.

dom v Italiji in da morejo škodovati vzgoji mladine. Vsi prefekti so dobili ukaz, da naj zaplenijo vsa dela teh avtorjev.

Vremenska katastrofa v Besarabiji

BUKAREŠT, 10. avgusta. Nad Kišinjevom in Botočani se je odtrgal oblak, ki je povzročil velikanska opustošenja. Okrog 10 hiš je porušenih. Vsa predmestja Kišinjeva so pod vodo.

Rimske izkopine ob Donu

MOSKVA, 10. avgusta. Nedaleč od vasi Pavlovskoje v okraju Novorojskijsk je odkril arheolog Čajkovskij starodavno mesto. Pri nadaljnjem izkopavanju so prišle na dan razne posode, rimske vaze in kamen s pečatom namestnika takozvane Bosporske države, Julija Tiberija.

Otrok v filmu

Film je življenje. Popolni film je pesem življenja. Gibanje v filmu mora nadomestiti besedo, glas in barvo v gledališču. Tudi dete je življenje. Njegov nagon do neprestanega gibanja izraža njegovo silo, življensko sposobnost in inteligenco. Ta priprosta primera dokazuje, da sta si film in otrok zelo blizu, gotovo mnogo bližje, nego otrok in gledališče, nego otrok in balet in druge »učenosti«, katere deco učimo. Tako tudi razumemo, zakaj se nam otroci v filmu — in videli smo jih nastopati že lepo vrsto — bolj dopadejo nego če jih čujemo recitirati dolgovazne pesmi ali vidimo plesati naučene plesne.

Film pušča otroku mnogo svobode v kretnjah in gibih. To je važno. Pri otroku takoj razločite naučeno kretanje od naravne. Naravna je polna oblik, popolna. Odrasli človek ne pozna več mnogozvočne klavijature otroških kretanj. Zato jih ne more otroka naučiti. Mati, ki od malega opazuje svojega otroka, razume, kaj je pravzaprav otroška kretanja in jo takoj razloči od priučene geste.

Spomnimo se filmov z Jackie Coganom, zlasti njegovega Kida. Uspehi tega otroka leži v Chaplinovi genialnosti. V tem, da da je temu otroku — rojenemu igralcu — pustil čim največjo svobodo, otroku, v kojega oči vidiš otroško razposajenost, melanholični izraz rase in blaženi raj otroške nedolžnosti.

Filmi z otroci so v ostalem večinoma veseloigre. Najznamenitejšo skupino filmskih zvezdic ima družba Hal Roach. V tej skupini je malo dete, ki je vzrok vseh zapletljivosti; debelušček, kodrasti črnc s krivimi zobmi, mali pouličnjak, dekletce, in beli pes, ki se zna lepo smejeti in ki je najboljši tovariš najmanjšega člana družbe. Otroci delajo čisto po svoje. Namažejo stene stanovanja s kecomazom, spuste vodo v kopalnico, spremene stanovanje v bazen, spravijo v paradižne sobe kokoši, gosi, kozo, osla, razpihajo ošinja gnezda in še mnogo podobnih »junaštev«. Seveda ne izostane kazni.

Otroška nedolžnost je za spretnega režiserja neizčrpen vir možnosti. Zlasti za komika. Otroška komika, naravna in brez okov, vpliva najbolj neposredno. Smelejš se prav iz srci

O problemu komunikacij na Balkanu

je nedavno objavil londonski »Times« zanimiv članek svojega balkanskega dopisnika, ki se bavi zlasti z razvojem avtomobilizma na Balkanu po svetovni vojni.

— Kdor je — pravi med drugim — potoval po Balkanu, se mora začuditi, s kako naglico se je tekom zadnjih let razvil avtomobilski promet v balkanskih deželah. Še nedavno smo si predstavljali, da je potovanje po Balkanu možno samo na mezgah. Svetovna vojna je povzročila velik preobrat. Vojske so v veliki meri uvedle avtomobile kot prevozna sredstva; kjer ni bilo cest, jih je vojska gradila, tako da ima sedaj ves polotok mrežo priličnih cest. Od takrat avtomobil vedno bolj prodira v balkanske dežele.

Tekom zadnjih dveh let je bil avtomobil v velikih masah uveden na Balkanu. Vzrok je predvsem ekspanzija velikih mest in podjetnost ameriških tovarnarjev. Atene so v tem pogledu najodličnejši primer. Po grškem porazu v Mali Aziji l. 1922 je atenska ravnina postala taborišče beguncev. Krog Aten in Pireja so nastale cele kolonije hišic in avtomobili so bili edino praktično prevozno sredstvo med njimi. Za Londonom so Atene danes skoro gotovo najvažnejši center avtobusov najrazličnejših oblik in barv. V atenskem okrožju je danes krog 10.000 avtomobilov. Nadkriljuje ga še Bukarešta, dasi je prostorno mnogo manjša nego Atene. V Romuniji je bilo lani prodanih 10.000 avtomobilov, večinoma v Bukarešto, bolj radi kaprice, nego radi potrebe. V rumunski prestolici pomeni imeti avtomobil isto, kakor biti dostojno oblečen.

Še bolj pade v oči velik avtomobilski promet med manjšimi mesti in vasi ter centri. Redne avtobusne zveze vežejo mesta z železniškimi postajami in vasi z njihovimi tržišči. Kjer pa ni redne avtobusne službe na glavnih cestah, lahko vedno naletiš na osebne avtomobile, ki jih je treba seveda razmeroma drago plačati. V Albaniji, kjer ni železnice, je avtomobil glavno prometno sredstvo med večjimi mesti.

Motorni vozovi izrivajo počasi težke vozove, v katere so bili vpreženi voli, in služijo za prevoz kmetijskih pridelkov na trge. Na trgu v Plovdinu, najbogatejšem kmetijskem centru Bolgarske, lahko vidiš dnevno po šest do sedem avtomobilov, last premožnih kmetov. Večinoma veliki avtomobili s šestoro sedeži. Ta nagli porast prometa z motornimi vozovi je tem značilnejši, ako upoštevamo, da so na Balkanu večinoma tretjerazredne ceste v primeri s cestami v ostali Evropi. Trgovina v balkanskih državah bi silno napredovala, ako bi se izboljšale notranje prometne zveze.

Dolgo časa je prevladovalo mišljenje, da so železnice naprikladnejše prevozno sredstvo. Čas je, da se ta ideja revidira, zlasti glede goratih krajev in tam, kjer potnik ne hodi dalje kot 100 milj. Prednost avtomobila pred železnico najbolj dokazuje prevoz potnikov med Lariso,

Izseljevanje Slovencev

OGROMEN PROCENT IZSELJEVANJA SLOVENCEV. — VZROKI IZSELJEVANJA. — POTREBNI UKREPI PROTI IZSELJEVANJU.

Dasiravno smo Slovenci eden izmed najmanjših narodov v Evropi, vendar smo po številu svojih izseljencev tako visoko, kakor ni marsikateri trikrat in petkrat večji narod od nas. In morda je med vsemi našimi slovenskimi nesrečami to prva in največja! Po najnovejših statistikah je danes Slovencev izven jezikovnih mej našega ozemlja, t. j. v izseljeništvu, nič manj kakor skoraj pol milijona, to se pravi, da je cela četrtina našega naroda razkropljena po svetu, kjer je po vseh prirodnih zakonih obsojena na skorajšnjo ali kasnejšo narodno smrt. Nade, da bo izid svetovne vojne zavrl izseljevanje se v ničemer niso uresničile, temveč so nesrečne razmere, ki so naše ozemlje razkosale na štiri dele, izseljevanje samo še pospešile. Najbolj obupen pa je v tem razvoj izseljevanja naših rojakov v Italiji, ki posebno v zadnjih letih trumoma zapuščajo svoja rodna tla in odhajajo v tujino. Odstotek onih, ki se selijo k nam, je pri tem obupnem gibanju zelo neznamenit, kajti presega ga znatno že samo odstotek tistih, ki se selijo preko morja, osobito v države Južne Amerike, kjer je v par letih nastala cela velika nova kolonija slovenskih, večji del primorskih izseljencev.

Toda ne izseljujejo se Slovenci samo iz neosvobojenih pokrajin, iz Primorske, Koroške in madžarskega Prekmurja, temveč tudi iz svobodne Slovenije. Namesto, da bi se skušali doma uveljaviti, da bi si skušali doma ustvariti četrtno skromno, toda sigurno existenco, odhajajo tisoči naših ljudi leto za letom v svet v negotovost in neredkokedaj v še večjo bedo, kakor je bila domača. Kaj je temu vzrok? Ali je res slovenska zemlja tako revna, da jih ne more preživeti, ali je res že preobljudena in je odvisen prisiljen na odtok ali je temu krivo le neko tajno hrepenenje, ki je skrito v bistvu slovenske rase že od nemirne lepe Vido? Slovenska zemlja pravijo, je pasivna, to se pravi, da ne pridela toliko živil, kolikor jih potrebuje za prehrano svojega prebivalstva; toda Italija je n. pr. v tem oziru še neprimerno na slabšem, saj pridela živil komaj za pol leta ali le za polovico, to je za 20 milijonov svojih prebivalcev, in vendar je odstotek izseljencev iz italijanskih avtohtonih dežel neprimerno manjši kakor je slovenski. O preobljudenosti slovenske zemlje pa prav tako ni mogoče govoriti, saj živi n. pr. v gorati Švici na enakem prostoru najmanj še enkrat toliko ljudi kakor pri nas, da o Italiji, Češki, Danski, Belgiji, Holandski in Angliji riti ne govorimo.

Preostaja nam torej samo tretje, t. j., da se naši ljudje v večini slučajev izseljujejo zaradi svojega sanjavega hrepenenja po neki namišljeni sreči, katero pričakujejo v tujini. Izseljujejo se torej brez skrajne potrebe tudi taki, ki bi si mogli doma ustvariti existenco, samo če bi imeli dovolj energije, volje in vztrajnosti ter manj brezplodnih in meglenih sanj. Na drugi strani pa jih v tem podpira tudi neinicijativnost in nepodjetnost tistih, ki bi bili po svojih sposobnostih in po svojih finančnih močeh poklicani ustvariti slovenskemu delavcu in inteligentu novo existenco in s tem obenem tudi podlago za svoj in obči narodni gospodarski prcvit. Kajti, bodimo si odkriti, večina naše gospodarske krize izvira iz naše nepodjetnosti in ozkogrudnosti, ki nas tišči k tlom kakor mora. Navajeni poprej, da so samo Nemci in Italijani gradili na slovenski zemlji industrijo in trgovino, mislimo tudi danes v svobodni državi, da brez tujcev ničesar ne zmoremo in čakamo prekrizanih rok na tuji kapital, svojega pa rajši puščamo, da propada ali da se vsaj ne obrestuje naravno, v plodnem delu in podjetnosti. Tudi to poglavje je žalostno in zasluži, da bi se temeljito pretreslo in proučilo.

Mi smo že v nekaterih prejšnjih člankih govorili o vprašanju, kako bi se dala v Sloveniji dvigniti existenčna možnost za podvojeno število prebivalstva, zato danes nočemo ponavljati že povedanega, opozarjamo pa, da je to problem, ki nujno kliče po rešitvi, kajti sedanjemu usodnemu izseljevanju bo treba čimprej napraviti konec in če ne bo šlo drugače, z zakonom. Država smo, ki je po svoji teritorialnem obsegu le malo manjša kakor je Italija, imamo pa samo nekaj nad 12 milijonov prebivalcev, torej le četrtino toliko kakor jih ima apeninska kraljevina! To pa že samo na sebi govori dovolj jasno, da je skrajni čas, da pričnemo misliti nase in na svoj narodni razvoj, ne pa kakor je bilo doslej, na razvoj Amerike, Nemčije, Francije itd., katere smo bogatili in množili s krvjo svoje krvi. — Deca slovenskih in jugoslovanskih mater sploh, mora biti naša, slovenska in jugoslovanska in ostati mora naša!

Zato je dolžnost vseh ljudskih voditeljev in vseh onih, ki imajo z ljudstvom stalne stike in upliv, da zastavijo vse svoje sile proti blaznemu izseljevanju. Državo pa pozivamo, da to vprašanje tudi sama prouči in izda, če drugače ne gre, poseben zakon, s katerim naj se izseljevanje do skrajne meje omeji in če mogoče za nekaj let sploh prepreči.

Vsdržavno tekmovalno streljanje v Mariboru

Mesto Maribor živi v pričakovanju velikega in zanimivega sportnega dohodka, ki ga prinese jugoslovanskih strelskih društev. Beogradu je pooblastila svojo mariborsko strelsko družino, da organizira v zvezi s tukajšnjo sekcijo Slovenskega lovskega društva letošnje vsdržavno nagradno streljanje na vojaškem strelišču v Radvanju. Ta velika strelska sportna prireditev, za katero se ne zanimajo samo mariborski strelci in lovci, ampak tudi prijatelji tega sporta v vseh delih naše države, se bo pričela dne 6. septembra ob 14. uri ter bo trajala do vključno 13. septembra. Veliko zanimanje, ki ga vzbuja zasutek te prireditve, ki se izraža osobito v priglasitvi vedno novih udeležencev, v poklanjanju daril za nagrade in v splošnem zanimanju časopisja in javnosti, dokazuje, da bo letošnje mariborsko vsdržavno nagradno streljanje dogodek, kakršnega naše mesto še ni doživelo in ki bo pokazal obenem tudi, da se je ta sport pri nas že tako razvil, da moremo s ponosom stopiti v tekmovalne vrste z drugimi narodi.

Program velikega nagradnega streljanja bo obsegal dve glavni kategoriji in sicer strelsko-sportno in lovsko-sportno tekmovalanje. V prvi skupini se bo streljalo večinoma z vojaškimi puškami ter dalje z malokaliberskimi, s pištolami, samokresi in raznimi drugimi strelskimi pripravami, dočim bo lovsko streljanje obsegalo sledeče tekmovalne vrste: mre-

ljanje na leteče golobe in na zajce, streljanje na brakadi, streljanje na stoječega srnjaka, izginjajočega ruševca, zajca in lisico, bežečega srnjaka, na spominsko tarčo in streljanje za naslov državnega prvaka v lovskem streljanju za leto 1929.

Podrobnejša določila za udeležbo pri posameznih skupinah nagradnega streljanja so razvidna iz programov, ki se bodo v prihodnjih dneh razposlali in bodo interesentom na razpolago pri vseh lovskih in strelskih društvih in podružnicah.

Priprave za to veliko vsdržavno strelsko prireditev so v Mariboru v polnem teku in jih vodi poseben prireditveni odbor, ki je sestavljen iz najuglednejših in najbolj agilnih članov mariborske strelske družine in sekcije Maribor Slovenskega lovskega društva, ki so razen tega še organizirani v posameznih strokovnih odsekih, ki že razvijajo svojo živahno delovanje. Pa tudi javnost je s svojo naklonjenostjo, posebno z darili za nagrade, s prostovoljnimi prispevki za kritje stroškov in prijavljenjem prenočišč odločno pokazala, da se v polni meri zaveda velikega pomena te prireditve za Maribor in vso državo, ki bo brez dvoma zelo dvignila zanimanje za strelski lovski sport v širših plasteh naroda.

Ginekolog dr. Toplak
ne ordinira do 1. septembra. 1917

Pevsko društvo »Luna«
priredi v nedeljo 11. avgusta ob 15. izlet k vinotoku Curk v Vinariji — Rošpoh. — 1913

Mariborski in dnevi drobiž

K planinski slavnosti na Klopnem vrhu

Dasi je prejšnja sobota napovedovala za nedeljo vse preje kot lepo vreme, so se vendar ojunčili naši vrli planinci in jo mahnili k otvoritveni slavnosti na Klopni vrh, kjer jih je pozdravilo prekrasno nedeljsko jutro, kot v zasmeh onim mehkužnežem, katere zadrži že vsak oblaček na nebu, da ostanejo doma.

Lično okrašena planinska koč na Klopnem vrhu je sprejemala svoje častilce, ki so prihajali od vseh krajev. Ob 10. dop. je pričela slovesnost s sv. mašo, ki jo je daroval g. prof. dr. A. Jehart. Po maši je povzel besedo načelnik mariborske podružnice in nadzornik SPD g. dr. Senjor, ki je pozdravil vse došle goste, pred vsem pa hčerko g. dr. A. grofa Zabeo, kot zastopnico lastnika posesti na Klopnem vrhu, nadalje g. dr. Tomiška, predsednika SPD iz Ljubljane ter predstavnika podravske podružnice SPD g. dir. Goriška iz Ruš, nato pa je oficijelno izročil novo dograjeno povečavo koč turistovskemu prometu. Sledil je slavnostni govor g. dr. Šnuderla, ki se je s hvaležnostjo in priznanjem spominjal vseh onih činiteljev, ki so največ pripomogli, da se je zgradba dovršila v tako kratkem času. Predvsem je poudaril posebne zasluge stavbenega podjetja »Inž. Jelenc in inž. Šlajmer«, ki je s toliko nesebičnostjo vodila dela pri zgradbi, nadalje obitelji g. Joška Korman, veleposestnika iz Činžata, ki je poskrbela s toliko požrtvovalnostjo za prevoz vsega gradbenega materiala in inventarja; nadalje gg. Kiefferja in Löschniga iz Sv. Lovrenca, ki sta za nekaj časa dala brezplačno na razpolago delovne moči ter trvdik Pinter in Lenard ter Majer iz Maribora, ki so dobavile inventar za koč po znižanih cenah.

Slavnostnemu govoru je sledil pozdravni govor g. dr. Tomiška, ki je vzradoščen nad tolikim požrtvovalnim delom podružnice, izrekel odboru pohvalno priznanje. Direktor Gorišek je pozdravil slavje v imenu podravske podružnice SPD, nakar je oficijelni del končal g. Zorut s prednašanjem prav dobro uspele slavnostne pesnitve, ki je izzvala pri vseh navzočih mnogo smeha in zabave. Nato se je razvilo ob sviranju pohorske godbe in med popevanjem veselih planincev neprisiljeno planinsko rajanje, ki je spravilo v veselo razpoloženje slehernega posetnika.

Današnji tržni dan

je bil v znamenju bohotnega izobilja povrtnih in poljskih dobrot. Že ob ranih jutranjih urah je naš trg tako oživel, da so bili vsi prostori zasedeni. — Že ob 7. je bilo na Vodnikovem trgu 32 vozov krompirja, čebule, jabolk, stročnega fižola in kumar, a neprenehoma so prihajali še novi prodajalci. Vsled obilice blaga se je razvila pričakovana konkurenca v cenah: Merica krompirja (7¼ kg) se je ponujala po Din 6—7, kumarce, veliki komadi po 25 para; venec čebule z 12 glavami se je dobil za 2 Din, a stročnega fižola za 1 Din dobršen kup. Tudi na Glavnem trgu je bilo vsega v izobilju.

Na špeharskem trgu se je razvilo prav živahno življenje. Dospelo je večje število špeharjev. Iz 10 občin je bilo vsega 18 vozov, na katerih so pripeljali 41 svinj, 6 telet in eno telico. Cene posameznim vrstam so bile danes visoke in so mestoma prekašale mesarske cene. Tako se je na pr. za slanino (špeh) zahtevalo Din 26—28 kg, a pri mesarju za Din 22—24! Povpraševanja je bilo mnogo. V predpoldanskih urah so cene za spoznanje padle.

Tudi na Trgu Svobode se je živahno tržišilo. Do sklepa našega poročila je dospelo na trg 27 vozov slame, sena in otave. Slama se je prodajala po Din 70—75, seno po Din 90—100, a otava po Din 100—110 meterski stot. Prodano je bilo vsega 26 vozov. Preostalo blago je bilo slabše kvalitete.

Nezgoda pri kopanju.

Sinoči je 22 letni Ivan Osterc pri skoku v vodo zadel z glavo ob skrito skalo, kakoršnih je v Dravi vse polno ter se precej občutno ranil. Prvo pomoč mu je dal rešilni oddelek.

Nemška in komunistična akcija na mej

Pod firmo turistov, sportnikov, letovščarjev itd. obiskujejo naše obmejno ozemlje, posebno severne in zapadne Slovenske gorice, razni tujci iz Avstrije in tudi iz Nemčije, ki se po navadi izogibljajo Mariboru in večjih krajev, se pa kljub temu še v poznih nočnih urah sestajajo z našimi državljani domačini in nedomačini. Na takih sestankih, ki so večinoma strogo zaključeni, se razpravljajo razna vprašanja, ki nikakor niso niti v našem narodnem niti v državnem interesu. Očividno gre tu na eni strani za nemško nacionalno in iredentistično akcijo, na drugi pa za komunistično propagando, in bi bilo dobro, da bi se takim »turistom«, »sportnikom« in »letovščarjem« posvečala večja pažnja kakor doslej. Zlorabljanja naše gostoljubnosti ne smemo trpeti, pa naj gre tu že za eno ali drugo temno namero.

Razne nezgode na cesti in pri delu.

Pri delu si je poškodoval prste desnoroke 15letni ključavničarski vajenec Ant. Sunjar. — S kolesa je padel 20letni Vladimir Mavovšek, klobučarski pomočnik. Poškodoval si je precej desno roko. — V Jezdarski ulici je napadel sinoči nekdo 41letnega Rudolfa Orgel ter ga močno ranil na levi roki. — Vsem tem ponesrečencem so na rešilni postaji nudili prvo pomoč. — V bolnico so odpremili dva težja poškodovanca: Sedemletni trgovčev sinček Rudi Schweighofer je padel sinoči po stopnicah tako nesrečno, da si je pretresel možgane. — V Zgornjem Radvanju pa je sinoči padel 77letni delavec Andrej Krejčič s hruške. Pri padcu si je zlomil desno roko in ranil čeljust. Stanje ponesrečenca je z ozirom na visoko starost zelo resno. — Trije zidarji: Franjo Ljubša, Franjo Janžekovič in Stefan Pahernik so padli s podiračnega se zidarskega odra pri adaptacijskih delih Rosenbergovega paromlina. Ljubša si je izvil desno nogo, Janžekovič si je preklal spodnjo ustnico in Pahernik se je ranil na desni roki. Vsi ponesrečenci, ki so le slučajno ušli težki nesreči, so enako ranjeni tudi na hrbtu. — 67letni Grega Germut od sv. Lovrenca na Pohorju si je pri padcu na cesti strl desno roko. Moral je v mariborsko bolnico. —

Pri boleznih žolča in jeter,

žolčnih kamenih, zlatič, uravna naravna »Franz-Josefova« grenčica prebavo na naravnost popoln način. Izkušnje na klinih potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z vodo »Franz Josef« posebno dobro, če jo mešamo s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešč želodec. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. št. 1.

Šivilje

dobe lep nov stroj za 2 Din 50 p, ako kupijo tombolsko karto pri gasilnem društvu v Pobrežju. Žrebanje bo v nedeljo ob 14. uri. Po tomboli velika vrtna veselica na vrtu g. Rojka. 1898

Kolesarsko društvo »Poštela« v Radvanju

priredi dne 11. avg. veliko poletno veselico v gostilni Iv. Lešnika v Novi vasi. Spored veselice bo nudil obilo zabave. Vstopnina prosta! Vsi ljubitelji športa dobrodošli! 1880

Knjige Vodnikove družbe

bodo tudi letos najlepše knjižno darilo, ki ga sprejme vsak član za borih 20 Din članarine. Ker je treba končno določiti višino naklade, naj se vsi, ki se doslej še niso prijavili, vpišejo v Vodnikovo družbo. Prijave sprejema knjigarna Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Sredstvo proti spanju.

Gospod: »Ponoči nikakor ne morem spati. Radi bi kak prašek.«
Trgovski sodnik: »Proti mrčesom ali za prašek za spanje.«

Srečen zakon.

»Torej, Marička, kako ti kaj ugaja zakonski stan?«
»Imenitno; že štiri tedne sva tajno lena!«

Kdo ima korist od „suhega režima“ v Zedinjenih državah?

PROCVIT KANADE — POSLEDICA PROHIBICIJE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

V Zedinjenih državah je vpeljana prohibicija, prepoved prodaje vsakršnih alkoholnih pijač. »Blagostanje Zedinjenih držav treba zahvaliti prepovedi alkohola« — pravi Henry Ford. V Kanadi, sedni državi, pa pravijo: »Nečuvni ekonomski procvit Kanade treba zahvaliti kontroli o točenju in prodaji alkoholnih pijač.« Sami pri sebi pa pristavljajo: »In ameriški prohibiciji.«

Kaj je na stvari? V dnevniku »New York Evening Post« je soproga slovitiga ameriškega pisatelja Sinclaira Lewisa, Dorothy Thomson, objavila vrsto člankov o prohibiciji v Zedinjenih državah in o učinkih te prohibicije v sosednjih državah, zlasti v Kanadi. V Kanadi so uvedli nov zakon, takozvano kontrolo o točenju in prodaji alkohola ali — kakor sami to imenujejo — »racionalizacijo konsuma alkohola«. Ta »reforma« se je v praksi izkazala za Kanado kot izredno ugodna. Ne le, da v Kanadi nimajo vseh mogočih prohibicijskih strahot: krvavih bojev s tihotapci, korupcije, prodaje škodljivih, celo strupenih pijač za drag denar itd. Kanada nasprotno dolguje tej reformi svoj ekonomski napredek, ki ga dokazuje statistika. Dve »suhi« pokrajini Kanade (New Scotland in Prince Edward Island) imate v budžetu stalni deficit, vse ostale pokrajine pa velike suficite in trošijo ogromne vsote v razne investicije. New Brunswick ima presežka 200.000 dolarjev, Ondris nad četrto milijona, Quebec nad 2 milijona, Alberta in British Columbia nad 2 in četrto milijona. Vse pokrajine skupaj so zaslužile na »alkoholni kontroli« nad 25 milijonov dolarjev. Kontrolne komisije so pričele svo-

je poslovanje z izposojenim denarjem, ki so ga dale domače banke. Danes je dolg že davno plačan, in prištedene so ogromne rezerve.

Odkar je Kanada na tako spreten način rešila svoj »prohibicijski problem«, je silno narasel promet tujcev in turizem je postal važna nacionalna industrija. Samo lani so pustili ameriški turisti tam krog četrto milijarde dolarjev. Od 1. 1926 je silno naraslo število gostov, ki prihajajo čez mejo na 24 ur z navadnim dovoljenjem. Leta 1928 je prišlo v Kanado iz Zedinjenih držav 2.250.000 avtomobilov z 9 milijoni gostov. V pokrajini Ontario je bilo štirikrat več tujcev nego domačega prebivalstva. Lani je prišlo v Kanado 16 milijonov Amerikancev. To število zraste vsako leto za 3 milijone. Od 1. 1927 do 1928 se je državni dohodek Kanade iz tujkega prometa zvečal za 38 milijonov dolarjev, in pokrajina Quebec je lahko dala 17 milijonov dolarjev za popravila in gradnjo cest.

Seveda v Kanadi dobro vedo, da Amerikanci ne prihajajo samo radi lepih cest in prirodnih lepot. Zato pa najdemo v samem mestu Montrealu 136 restavrantov, kjer lahko za cenen denar dobiš vse pijače izven cocktaila, ki je strogo zabranjen. Amerikanec dobi steklenico dobrega vina, ki mu jo njujorški tihotapec računi 7 in pol dolarja, tu za 1 in pol dolarja. Že ta diferenca nadomesti potne stroške. Poleg tega je pa v Montrealu 313 pivnic in 800 specialnih trgovin, kjer se prodaja pivo v steklenicah. Tako se briga Kanada za svoje goste — in ni čudno, če prihajajo v takih masah!

Danes se igra 9. kolo in si stoje nasproti: dr. Tartakower - Spielmann, dr. Euwe - Capablanca, Thomas - dr. Vidmar, dr. Treybal - Niemcovič, dr. Becker - Mattison, Rubinstein - Colle, Bogoljubov - Gilg, Menšikova - Grünfeld, Canal - Saemisch, Maroczy - Johner in Yates - Marshall.

Kakšna boji moderna hiša?

Nedavno je dal znani ameriški industrijalec Henry Ford novinarjem izredno zanimivo izjavo o moderni gradnji hiš in v zvezi s tem o moderni ureditvi hiš.

— Pri nas v Zedinjenih državah, je dejal g. Ford, se gradi letno za 7 milijard dolarjev stanovanjskih hiš, torej dvakrat več nego v industrijske in trgovske svrhe. Pri Amerikancih je zopet oživila želja po lastni hiši. Jasno je, da se je pri tej silni gradbeni delavnosti začelo misliti na popolno modernizacijo hiše, ki bi odgovarjala napredku v drugih panogah sodobne tehnike. Današnja hiša je napram moderni, ki se bo pričela graditi, kakor stara kočija napram avtomobilu.

Eden izmed najvažnejših činiteljev v modernizaciji hiše bo velika izraba elektrike. Moderna hiša mora z uporabo električnega toka postati popolnoma neodvisna od zunanje temperature. To se pravi, v njej mora biti po zimi toplo, poleti hladno. Vse mehanične naprave v hiši za čiščenje, pranje in kuhanje morajo biti električne. Sploh treba hišna dela industrijalizirati. Zakaj se naj doma pere in kuha, ko to zmorejo mnogo bolje in ceneje specialna podjetja? To mora izginiti iz moderne hiše.

Sploh — nadaljuje Ford — je današnja hiša neracionalno organizirana. Preveč se potroši za luč, kurjavo in slične potrebe, in vendar ljudje nimajo vsega tega v zadostni meri. Vse to predvideva moderna hiša ob razmeroma malih stroških. Pri tem pa je naravnost užitek, gledati, kako so Američani brzo prilagajajo novim tehničnim pridobitvam. V zadnjem času se opaža močna tendenca za gradnjo hiš izven mest. Avtomobili so skrajšali razdalje, ki danes ne predstavljajo nikakršnih težav več, tako da vsako raje gradi hišo izven mesta na čistem zraku, nego v mestu samem. Ni treba posebej naglašati, kakšne prednosti ima to. So tu predvsem higijenski razlogi, ki so zlasti važni za deco in njeno odgojo. Za deco je potrebna vedrina in svoboda, to pa more v največji meri nuditi hiša v naravi z velikimi vrtovi. Razen tega se vsakdo, zlasti inteligent, želi po napornem delu odpočiti na čistem zraku v naravi.

Človek s kačjimi očmi

Pred meseci so časopisi poročali o neki dami s kačjimi očmi, ki je v ekspresnem vlaku Pariz—Varšava začarala in oplenila več potnikov. Vsi potniki, ki so bili oplenjeni, so izjavili na policiji, da jih je uspavala elegantno oblečena dama, ki je imela zeleno odsevajoče oči kakor kače. Stvar je bila poverjena najspretnjšim kriminalnim uradnikom, ki so odredili takoj obširno preiskavo in zasledovanje zagonetne dame. A ves trud je bil popolnoma zastonj, dotične dame ni bilo več mogoče najti. In skoro bi bil tako dogodek že pozabljen, ker se podobni slučaj niso več ponavljali.

Te dni pa se je nenadoma pojavil v Zapotu človek s kačjimi očmi, ki je istotako oplenil več oseb. Grofica Sielnicka in njena 19letna hčerka sta se nedavno v igralnici v Zapotu spoznali s približno 25 let stari, elegantno oblečenim moškim. Ta mladenič je imel istotako zeleno fosforescirajoče oči. Dobljal je stalno na igri, dočim je grofica izgubljala. Po igri se je mladenič predstavil grofici kot grof Etienne de Moulageux. Med pogovorom so prišli v neki vrt. Tamkaj je mladenič nenadoma pričel obe dami tako močno fiksirati, da ste kmalu zaspale. Spanje je moralo trajati precej dolgo. Zbudili sta se šele, ko je prišel paznik. Na veliko začudenje ste takoj opazili, da jima je neznanec pokradel vso zlatnino. Iz knjige tujcev so ugotovili, da se ni nikdo prijavil z imenom grofa Etienne.

Istotako je prispela tudi z nekega drugega mesta vest, da je tudi tamkaj na sličen način operiral človek s kačjimi očmi. V enem od tamkajšnjih hotelov je stanovala grofica Soltikova.

ska. Ko se je ponoči prebudila, je opazila pred seboj elegantno oblečenega gospoda s črnimi lasmi, ki jo je neprestano fiksiral s svojimi zelenimi očmi. Dama se je tako preplašila, da ni mogla dati od sebe niti glasu, temveč je takoj zopet trdno zaspala. Zbudila se je zopet šele ob 11. dopoldne in opazila, da so ji izginile vse dragocenosti.

Policija je odredila takoj poizvedovanje, a brez uspeha. Domneva se da je ta mladenič identičen z onim damo, ki je plenila potnike v vlaku med Varšavo in Parizom.

Avijatika v službi šumarstva, sporta itd.

»Vossische Zeitung« je objavila nedavno članek svojega dopisnika, ki je obiskal Junkersove tvornice aeroplanov v Dessau. Na celim kompleksu tovarniških zgradb je neprestano vrenje in hitenje, kakor v mravljišču, na bližnjem vzletišču od jutra do večera ropot motorjev — muzika naših dni, — povsod srečavaš avijatike svetovnega glasu, pilote, ki so se proslavili s smelostjo in uspehi: Risticz in Zimmermann, ki sta nedavno dosegla svetovni rekord v trajanju leta, Neuhofer, ki je nedavno postavil novi višinski rekord, Fitzmaurice in drugi.

Baš danes — pripoveduje dalje — sem videl nov tip, ki dokazuje, kako je avijon univerzalno sredstvo, uporabno tudi v panogah narodnega gospodarstva: aeroplan za pobiranje gozdnih kobilic, ki lahko opustošijo cele gozdne komplekse. Junkersove tvornice in kemične tvornice Marek v Darmstadtu so skupno znašle novo zelo uspešno metodo: Junkersov avijon tipa »W 33« se napolni s praškom za pobiranje žuželk in leti nizko nad gozdom, ki je »okužen«. Za njim se vlečejo celi oblaki belega praška, ki pada na drevje in ga ščiti pred napadi kobilic. Praksa je v mnogih krajih Nemčije (Brandenburg, Šleski, Mecklenburgu, Badenu, Hesenu in Bavarski) že pokazala znatne uspehe.

V novejšem času se Junkersovi inženjerji zelo intenzivno bavijo s problemom malega sportskega aeroplana. Pravkar je službena znanstvena kontrola za avijacijo (Deutsche Versuchsanstalt für Luftschiffahrt) proučila in odobrila novi tip »Junkers junior«, ki bo sodeloval na letošnjem sportnem poletu krog Evrope. Tekma prične v Parizu. Na aerodromu v Dessau-u predvaja ta tip znani nemški pilot Köppen, ki se je proslavil s svojimi zračnimi akrobacijami.

Baš te dni je slavil 10-letnico obstanka Junkersov tip »F 13«, ki se ga največ proizvaja. Pri mrzličnem tempu avijatične industrije gotovo značilni uspeh.

Najmlajše in največje dete Junkersovih tvornic pa bo »J 38«, ki še v praksi ni preizkušen. Kakšne dimenzije bo imel ta zračni orjak, potniški avijon bodočnosti, si lahko prilično izračunamo, če vemo, da bo premer koles znašal krog 2 metra.

Prireditev »Jadrana«.

Dne 24. t. m. ob 20. priredi pevsko društvo »Jadrana« zabavni večer v Narodnem domu in sicer ob lepem vremenu na dvorišču, v slučaju slabega vremena pa v zgornjih prostorih Nar. doma pri pogrnjenih mizah. — Ob tej priliki opozarjamo občinstvo, da se praznuje jubilej našega vrlo zaslužnega pevovodje gosp. Josipa Laha in to 60 letnica rojstva, 30 letnica aktiv. državnega službovanja ter 35 letnico plodonosnega delovanja na prosvetnem polju. Program večera je: Godba, petje (proizvajale se bodo še re. poznane pesmice z mešanim zborom ter moški zbori), slavnostni govor jublantu ter prosta zabava. Vstopnine ni, prostovoljni prispevki hvaležno sprejeti.

Kongres jug. gozdarskega združenja.

Od 7. do 10. septembra se bo vršil v Mariboru kongres jugoslovanskega gozdarskega združenja. Ker se bo kongresa udeležilo mnogo gostov tako iz vseh delov naše države, kakor tudi iz tujih držav, se prosi dotične, ki bi hoteli dati za te dni prenočišča, da to javijo pri gozdarskem oddelku velikega župana v Mariboru, soba št. 5, stranski vhod. — 1909

Spominjajte se CMD

Sličice iz slovenskega Maribora

Pri obrtniku.

Grem k obrtniku. Povsod se omenja njegovo ime, vsi trdijo, da je Slovenec. »Na stanovanju mi manjka to in ono, ali ne bi pogledali o priliki k meni...«

»O, z veseljem. Kdaj želite? Mogoče kar danes popoldan?«

»Prosim!«

Popoldan pozvoni zvonec in ko odrem, me pozdravi mojstrov pomočnik: »Guten Tag, ist hier zu repariren...«

»Ali ne znate slovensko?«

»O, schon...«

»Kje ste bili rojeni?«

»V Haložah.«

»Torej bova govorila slovensko!«

»Ja...«

Čez pet minut, ko zopet spregovori:

»Möchten Sie so gut sein...«

In to je pomočnik slovenskega mojstra v slovenskem Mariboru 1. 1929., v enajstem letu po osvobojenju...

V gostilni.

Pridem v gostilno. Slovenski napis, slovensko ime in še v sanjah bi si ne upal dvomiti o narodni zavednosti njegovega lastnika. Pa pristopi natakar in me pozdravi:

»Ein Krügel, nicht wahr?«

»Vrček piva želim!«

Ko mi ga prinese, ga vprašam, če pozna policijsko odredbo, da se morajo gosti slovensko pozdravljati in nagovarjati?

Natakar skomigne z rameni in gre.

Pijem pivo in ko ga popijem, pokličem natakarja:

»Plačam!«

»Takoj...«

Plačilnemu pa pove:

»Ein Krügel hat der Herr.«

Kajti notranji »uradni« jezik med natakarji je v Mariboru povsod samo nemški...

Na cesti.

Grem po cesti in nasproti mi pride mlad kmečki fant iz okolice. Nerodno in v zadregi se mi približa:

»Bit' tschen, bo ist... ist... Post?«

»Ali jecljate?« ga vprašam.

»Ne, samo nemško ne znam dobro.«

»Zakaj pa ne govorite potem slovensko?«

»Mislim sem, da gospod ne znajo...«

Grem dalje in mislim: Zakaj in čemu smo l. 1918. ustanovili svojo državo? In kdaj bo naše ljudstvo nehalo vsakega boljše oblečenega človeka smatrati za Nemca? Kdaj se bo predramilo in spoznalo, da so že davno prešli časi, ko je bil tisti, ki je govoril slovensko — hlapec, tisti, ki je govoril nemško pa — gospod? Errah.

Šahovski veleturnir v Karlovih varih

8. kolo

Spielmann nadaljuje svoj zmagošlavni pohod. Izvojeval je včeraj že svojo sedmo zmago in je dosegel dosedaj od 8 točk 7 in pol. Včeraj je imel za nasprotnika madžarskega mojstra Maroczyja, ki ga je v odlični pozicijski igri porazil po 56. potezah.

Naš velemojster dr. Vidmar je po hudem boju prisilil nevarnega dr. Tartakowerja v 51. potezi h kapitulaciji in prišel s tem skupno s bivšim svetovnim prvkom Capablancu, ki je odpravil včeraj dunajskega mojstra dr. Beckerja že po 18. potezah, zopet v ospredje.

Smolo pa sta imela včeraj nizozemski velemojster dr. Euwe in stari poljski prvak Rubinstein, ki sta dosedaj vodila za Spielmannom. Oba sta namreč doživela poraz. Dr. Euwe si je ustvaril proti Niemcoviču že tako močno pozicijo, da je bila njegova zmaga skoro gotova. V stiski pa mu je Niemcovič nastavil potni skrito past, v katero se je dr. Euwe res vjel, zgubil damo in moral potem kapitulirati. Dramatična je bila partija Gilg-Rubinstein. Razvila se je težavna pozicijska igra in je imel Rubinstein že zasiguran remis. V odločilnem trenutku pa je napravil pogreško, ki jo je mladi Gilg takoj izrabil in zmagal.

Mattison je potolkel gđc. Menšikovo, Johner dr. Treybala, Grünfeld Yatesa, Marshall Canala, Bogoljubov nemškega prvaka Saemisch, Colle pa Thomasa.

Stanje po 8. kolu je sledeče: Spielmann 7 in pol, dr. Vidmar in Capablanca 5 in pol, dr. Euwe, Rubinstein, Niemcovič in Mattison 5, Bogoljubov, Grünfeld, Johner 4 in pol, Canal 4, Marshall, dr. Becker, Saemisch 3 in pol, dr. Tartakower, Yates, Gilg, Colle 3, Maroczy, dr. Treybal 2 in pol, Thomas 2. Menšikova 1.

I. K.

Gdynia - Zopot - Varšava

SPOMINI S POTOVANJA PO SVOBODNI POLJSKI PO POLJSKEM SOKOLSKEM ZLETU V POZNANJU.

Ob 23. ponoči smo se odpeljali v 320 km oddaljeno samostojno državo Gdansk ki šteje okrog 380.000 prebivalcev in je pod upravo komisarja, postavljenega od Društva narodov. Ima lastno upravo, pošto in denar, 1 gulden = Din 12. Železnica je v poljski upravi. Mesto leži ob Visli in njenih pritokih ima vse polno kanalov, ob katerih pristajajo morske ladje in je po velikosti eno največjih ob Vzhodnem morju. Uradni in prometni jezik je nemški in kakor sem nekje čital, imajo v občinski upravi nič manj kakor 16 strank in stranic; torej nas celo prekašajo v tem oziru.

Iz Gdanska smo se s parnikom odpeljali v poljsko luko Gdynio. Vozeč se po kanalu smo ogledovali male in večje ter prekomorske ladje, razne doke in pristaniške naprave. Še predno smo pasirali svetilnik, se je občutila nemirnost morja, ki se je igralo z našo ne preveč veliko ladjo kakor z lupino in pošiljalo krst za krstom spredaj stoječim izletnikom. Potoma smo se ustavili v Zopotu in porabili pol ure za ogled tega morskega kopališča, ki ima kakih 500 m dolg pilotni most. Narava ni bila ravno preveč razsipna z lepoto v tem kopališču, razen z mivko, ktere je več kot preveč. Zato je pa človeška roka ustvarila toliko več.

Po kratkem ogledu kraja smo se zopet odpeljali z našo lupinco dalje v Gdynio, cilj izleta. To je kraj, za katerega žrtvujejo Poljaki milijone in milijone ozir. milijarde. Tu so pred 10. leti, kjer je bilo par bornih ribiških koč pričeli graditi prvo poljsko pomorsko luko za trgovske in vojne ladje. Luka ni še končana, tudi ne bo še tako hitro, pač pa se vidi, da mislijo ustvariti nekaj velikega in seveda modernega. Težkoče jim dela zlasti pomanjkanje kamena, zato pa morajo mali, veliki in ogromni bloki narediti svojo dolžnost ob obali. Ravno moderna dvigala so nakladali in razkladali. Ogromne množine premoga pošiljajo Poljaki preko te luke v razne države sveta.

Iz pristanišča do postaje je približno uro sedaj še neprijetne hoje po mivki. Človek se kar oddahne, ko stopi na trda granitna tla. Mesto kot tako ne bo imelo nikake vijugaste ali ozke ulice, ker tega ne dopuščajo predpisi in načrti.

Ob 19. smo zasedli brzovlak in se odpeljali zopet skozi državo in mesto Zdensk ter prišli ob 1. v Poznanj.

Po kočanih sokolskih slavnostih so se nekateri izletniki odpeljali preko Vratislava v Prego, večinoma pa nas je odšla v Varšavo. Eno noč smo kimali v vagonih, pa smo bili okrog 8. jutraj v Varšavi, glavnem mestu Poljske in menda tudi vseh židov. Pa o tem pozneje.

Poljaki so nas sprejeli na kolodvoru po deputaciji in nam preskrbeli udobna stanovanja in prenočišča v novo zgrajenem, 10 nadstropnem Akademskem domu.

Vsak udeleženec je dobil svojo sobico z enim oknom, belo pobarvano posteljo, mizo, stolom, omaro in s tekočo vodo. Kako se nam je prileglo, ko smo se pošteno umili, in razprostri peruti, kakor doma. Prvič, odkar smo šli z doma, po enem tednu, smo pošteno spali.

Varšava, milijonsko mesto, leži v ravnini, na obeh bregovih reke Visle, ki daje mestu slikovito lice. Je največje, a ni najlepše poljsko mesto; tozadevno ga Poznanj daleko prekaša. Na kolodvorih se pozna, da je bila Varšava precej potegnjena v vojni vrtnec. Glavni in tudi drugi kolodvori so več ali manj podobni velikanskim barakam, katere so Poljaki za silo postavili. Vidi se pa po velikih podzemeljskih napravah, da mislijo v dohodnem času kolodvore temeljito modernizirati.

Varšava je v sredini krasno in moderno mesto; ima lepe, čisto 8, 9 tudi 10 nadstropne hiše, dosti spomenikov in parkov. Mostovi preko Visle so kolosalni, posebno skoro 1000 m dolgi most Jos. Poniatovskega. Ulice, kakor Marschal kowska, aleja Jerolimaska, Krakowskie Przedmieście, Nowi Swiet itd. so moderne in čiste, kakor prve dunajske. Proti periferiji pa vse to pojema, in ni nič čudnega, ako ob straneh široke ceste, kjer vozi tramvaj in avtobus, teče več ali manj pohlevna milnica ali gnojnice. Da ti kaka Sara ali Rebeka pljusne iz umivalnika več ali manj čisto vodo v smeri tramvaja, se ne smeš jeziti, saj ne velja tvoji osebi.

Varšavski židje so nekaj posebnega za naše pojme. Skoro vsak drugi človek je žid (40%). Obleženi so v svoje narodne noše, ki pa niso posebno slikovite, še manj pa snažne; pozna se, da se je njihov oče, ded in najbrž tudi praded v njih šopiril. Na človeka napravijo vsled njim lastne, pretirane vsiljive prijaznosti, naravnost odbijajoč utis. Povsod jih je dosti, samo kjer se dela ni nobenega. S temi ljudmi bodo imeli Poljaki še dosti neprilik. Kako so priljubljeni, nam je povedal neki v Varšavi bivajoč Ljubljčan. Že Rusi so izdali svojčas razglas, s katerim se prepoveduje prestop parkov vsem psem, vojakom in židom v narodni noši.

Zida in predelava se v Varšavi izredno mnogo, promet je velikomesten in vožnja zelo poceni. Za 2 zlota (13 Din) smo se peljali trije 4 km daleč. Autotaks je nad 2.500, zelo dosti je tudi še fija kerjev z lepimi konji. Ljudje so zelo dobri in uslužni, samo malo počasni; posebno v kavarnah in restavracijah je treba imeti potrpežljivost z njimi.

Maršal Pilsudsky je danes poljski Mussolini. Brez pardona čisti, ne glede, da ima dokaj neprijateljev v višjih slojih, a pri masi ljudstva, kakor pravijo, je zelo priljubljen.

Umirajoča opica

(GODBA IZ ŽIVLJENJA SVETOVNEGA POTNIKA IN AFRIŠKEGA LOVCA.)

Nemški potovalec in afriški lovec Schmidt pripoveduje med svojimi doživljaji v gozdovih črnega kontinenta tudi zgodbo o svoji prvi veliki opici, katero je nekega dne ustrelil v abesinskih gorah:

— Ko sem tistega dne krenil v pragozd, je bila moja najbolj iskrena želja, da bi mi prišla na strel katera izmed velikih opic guereza. Ustrelil sem bil že leve in tigre, ustrelil vse mogoče divje zveri, samo velike opice iz te rodbine moja krogla še ni bila zadela. Postavil sem se torej na svoje običajno mesto pod veliko prastaro drevo in potrpežljivo čakal na divjačino. Puško sem držal v rokah in prisluškoval vetru, ki je šumel v mogočnih vrhovih.

Dolgo sem tako čakal, preden sem zaslišal nad seboj šumenje razgibanja in pokanje vej, a ko sem se ozrl, odkod prihaja, sem zapazil med gostim listjem veliko opico. Plezala je po vejah, skakala z druge na drugo in mi naposled prispela na strel. Sedela je koncem dolge zveržene veje in očividno niti slutila ni moje bližine. Srce mi je zatrepetalo, kakor vsakemu pravemu lovcu v takem trenutku, dvignil sem puško na-

meril in — sprožil.

Zamolkel strel je odjeknil v temnem pragozdu, za njim pa je spreletel ozračje grozen, srce pretresujoč krik zadete živali, ki je scela padla na tla kakšnih dvajset metrov vstran od mojega skri vališča. Ves razburjen sem prislomil puško k deblu drevesa in planil skozi grmovje k opici. Ležala je na tleh in ker sem bil prepričan, da je mrtva, sem se ji približal brez pomisleka. Toda ko sem se sklonil k nji in se je hotel dotakniti, je nenadoma odprla oči ter mi položila svojo roko v mojo. Prestrašen in presunjen od njenega pogleda sem naglo umaknil roko, opica pa je sklenila svoje roke, zajokala kakor otrok in me pogledala s pogledom, katerega nikdar in nikoli ne bom pozabil, ker bila je v njem skrita tako silna bolest in tako globoka prošnja, da sem z vso grozo začutil v sebi strašno zavest morilca nedolžnega bitja.

Opica ni odvrnila pogleda od mene, tistega presunljivega prosečega pogleda, roke je sklepala kakor človek, kadar prosi in od časa do časa je bilo zajokala. Moj duševni položaj je bil strašen, da nisem vedel kaj bi storil. Le z naporom vseh sil sem zagrabil samokres, nameril ga na čelo in s tresočo se roko sprožil.

Opica je vztrepetala in bila je mrtva. Jaz pa sem stal poleg nje in bilo mi je tako hudo, kakor da bi stal ob mrtvem truplu dragega znanca.

Ves potrpt sem se vrnil k drevesu po puško, toda nepopisno je bilo moje presenečenje, ko je nikjer nisem našel. Kdo jo je odnesel? Morebiti druge opice? Morebiti kak domačin, ki je v grmovju čakal na ugodno priliko? Tega ne vem in ne bom nikoli izvedel. Le eno sem po tem dogodku zavrnilo sklenil, da ne bom nikoli več streljal velikih opic iz rodu guereza. Pogled na umirajočo žival me je popolnoma prerodil, spremenil me v globino duše.

Kako dolgo lahko molče ženske?

Znano je, da Angleži zelo radi stavijo. Toda njihove ženske niti malo ne zaostajajo za moškimi. Kako daleč gredo ženske v stavah, dokazuje nedavno stava, ki jo je sklenil lord Douglas z več damami. On je trdil, da ženske ne morejo molčati tako dolgo kakor moški, ki ne izpregovore niti tedaj, kadar se govori o stvarih, ki jih mnogo zanimajo. Dame so sprejele izziv. Družba se je zbrala na čajanki in razvil se je razgovor o damah, za katere se je vedelo, da niso prijateljice prisotnih dam, s katerimi je bila sklenjena stava. Vsi navzoči moški so hvalili njihovo lepoto, čeprav niso bile lepe, njihovo eleganco, toaletto, deco in nakit. A vse zaman. Ženske niso hotele izpregovoriti niti besede. Pretekla je že ena ura in zdelo se je, da bodo dame dobile stavo. Stava je namreč določala, da nobena ženska dve uri ne sme izpregovoriti niti besede. Med tem je prišla v salon mlada, elegantna in lepa dama. Lord Douglas je mimogrede zašepetal svojemu sosedu na uho, da je ta dama ljubica moža ene od navzočih dam, o kateri je vedel, da je z dušo in telesom vdana svojemu možu. Pozorna ušesa zaljubljene žene so ujele te besede. Skočila je kvišku in zavpila: »To je laž!« — Lord Douglas je z nasmeškom in uljudnim poklonom priznal dami, da ima prav, pripomnil pa je obenem, da je zgubila stavo. Toda klub izgubljeni stavi je kar 8 žensk izvršilo neverjetno delo: vztrajale so namreč v molčanju celi dve uri!

Bukareški listi poročajo o skoro neverjetnem dogodku. Komendant orožniške postaje v Mihaileniju, Dimitrij Vasilache, se je moral zagovarjati te dni pred sodiščem. Obtožen je bil namreč, da je z grožnjami izsilil od nekega kmeta, o katerem je zvedel, da je kupil sod izborne kapljice, da ga je povabil na kozarec vina. V zahvalo pa je orožnik sam tekmo noči izpil ves sod vina. Sod je vseboval nič manj kot 21 litrov. Sedaj pa bo moral biti nadobudni orožnik kar 3 mesece brez žlahtne kapljice in bo moral vrh tega plačati kmetu vse vino, ki ga je izpil.

Ultravijoletni žarki in kačji strup

Pasteurjev zavod v Parizu je napravil poskuse s kačjim strupom, da dožene, kako bi vplivali nanj ultravijoletni žarki, ki — kakor je že dognано — ubijajo mnoge povzročitelje bolezni. Poskusi so končali s čudnim rezultatom: kačji strup, ki je bil 30—70 minut pod vplivom ultravijoletnih žarkov, je deloval še akutnejše. Poskusne živali, katerim so vbrizgali kačji strup, obsevan delj časa od teh žarkov, so poginele še hitreje nego pri učinku navadnega strupa. Protistrupi in zaščitno cepivo niso delovali kakor sicer. S tem je tudi potrjeno staro prepričanje pastirjev, da so poljske kače bolj strupene nego gozdne. Pri gozdnih kačah solčni žarki manj vplivajo, nego pri poljskih in

Moderna žena.

»Ali živiš srečno v zakonu?«
»Veš, pri prvem možu je to še težko reči.«

Mačka in miška.

»Kaj naj se igrava?« je vprašal Janezek Micko. »Očeta in mater ali mačko in miško?«

»To je vendar eno in isto,« se je zasmejala na glas deklica, »to vem že dobro z doma!«

Sigurno sredstvo.

»Kako naj najdem tukaj kakega redarja?« je vprašal tujec.

»Q, to je čisto enostavno; poizkusite se s svojim avtom kam zaleteti!«

Sport

Sportni dogodki

Savez je ugodil prošnji BSK in preložil ponovno tekmo s Hajdukom na 13. oktober. Letošnje državno prvenstvo se bo s tem zavleklo v pozno jesen, vendar je želja BSK utemeljena. Ni pa ugodil savez prošnji BSK, da se ta tekma igra v Zagrebu in je pozval oba prizadeta kluba, da se zedinita. Hajduk seveda vztraja, da se igra v Splitu.

Tudi sarajevski klubi so se razdelili v dva razreda. V prvem so: Slavija, Sašk, Hajduk, Železničar in Borac, v drugem pa Sloga, Jedinstvo, Hrasničar, Petar Kačić in Olimpija. Vsi podsavezi so uvedli že razredni sistem, samo ljubljanski ga je zavrnil.

Nadaljevanje borbe za državno prvenstvo je čim dalje zanimivejše. Dasi se je odigrala že polovica tekem, še vedno ni mogoče z gotovostjo reči, kateri klub je najresnejši kandidat. Danes je sigurno samo, da Jugoslavija in Gradjanski ne bosta več odločujoče vplivala na končni rezultat. Stanje drž. prvenstva je naslednje: Hajduk 3, 3, 0, 0, 13:5, 6; Hašk 5, 3, 0, 2, 11:9, 6; BSK 3, 2, 0, 1, 8:5, 4; Jugoslavija 4, 1, 0, 3, 5:8, 2; Gradjanski 5, 1, 0, 4, 5:15, 2. Hajduk trdno vodi, vendar je doslej vse tekme igral doma. V nedeljo gre prvič ven — v Beograd. Sele potem, ko se bo videlo, kako igra Hajduk na tujih fleh, bo mogoče stavljati prognoze. Hašk mu tesno sledi in ima v nedeljo mnogo lažje stališče proti Jugoslaviji, ki jo bo gotovo tudi v drugič premagal.

SK Maribor — nogometni odsek.

Postava moštva za nedeljsko tekmo je nabita na klubovi deski v Ljudskem vrtu. Tekma prične ob 16. uri. Igralci se opozarjajo, da pridejo pravočasno na igrišče. — Načelnik.

Službeno iz MO.

Prihodnja seja se bo vršila v kavarni »Astoria«. Službujoči odborniki v nedeljo: dopoldne pri tekmi Rapid - Železničar 2, mladine na igrišču Železničarja ob 9. uri g. Ilvar; popoldne pri tekmah Maribor - Rapid 1, mladine ob 16. uri in Rapid - Železničar old boys ob 18. uri na igrišču Rapida g. Welzebach. — Tajnik.

Službeno iz sodniške sekcije.

V nedeljo sodijo: Rapid - Železničar 2, mladine g. Fischer; Maribor - Rapid 1, mladine g. Vesnayer; Rapid - Železničar old boys g. Ermenc. — Novi sodniki morajo v najkrajšem času vpsolati denar in slike za legitimacije. — Tajnik.

Kako je človeška koža bogata?

Anatomsko bogastvo našega telesa in zlasti kože je naravnost pravljico. Po najnovejših točnih raziskovanjih je ugotovljeno, da je na vsakem kvadratnem centimetru naše kože 6 milijonov stanic, 1 m žilic, 4 m živčnih vlačnic, 15 lojnih žlez, stotine znojnih žlez, pet dlačic, 5000 čutilnih teles, 2 točki za občutek toplote, 12 za občutek mraza, 25 za občutek pritiska, 200 za občutek bolečine. Ako bi hoteli to izračunati za celo telo, bi morali te številke pomnožiti z 20.000. Tako bi dobili fantastične številke 120 milijard stanic, 20.000 metrov žilic, 2 milijona znojnih žlez. Ako bi cevčice teh žlez sestavili v eno cev, bi bila dolga 10 km.

Leteči milijonarji.

Misijonarska družba v Kölnu pripravlja nove načrte za promet misijonarjev s pomočjo motornih čolnov, avtomobilov in letal v puščavah južne Afrike. Ureje ne bodo za vsa ta prometna sredstva postajale s posebnimi aparati za brezžično telefonsko službo. Misijonarja Schmete in M. Rick bosta skupno z znanim oceanjskim letalcem Köhlom in polkovnikom Fitzmauricem poleta v Bengalsko Indijo, kjer bosta vršila misijonarsko službo v džunglah.

Berač.

Vsiljiv berač je prišel zelo pogosto k nekemu možu po miloščino. Končno se ga je ta naveličal in mu ni hotel nič več dati.

Berač: »Vsaj sedaj mi dajte še kaj, kajti težim doma bolan in ne morem ven.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

139

»Zakaj se čudite? Ali ni potrebno, da mu natančno poročate o uspehu svojega poslanstva?«

»Zakaj ne bi šel k njemu?«

»Zato, ker ležite bolni v postelji in ne morete od doma.«

»Tega ne razumem,« je dejal Aretino ves osupel.

»Kmalu boste razumeli. Toda pred vsem: za vaše ljudi velja, da ste se nocoj skrivaj vrnili. Čez par minut jih bo privabilo vaše jokanje in tarnanje.«

»Moje jokanje in tarnanje!«

»Da. Pišite. To se pravi, dal vam bom samo bistvene podatke za vaše pismo. Vi ga potem stilizirajte in okrasite z lepimi frazami, ki tako mojstersko razpolagate z njimi.«

Aretino se je naklonil, ne vedoč, ali naj bo polaskan ali naj bo vznemirljen spricho tega poklona; kajti pokloni niso bili Rolandova navada.

»Zahtevam samo,« je povelj Roland, »da se držite natančno vsega, kar se bo tikalo moža, ki je streljal na Velikega Vraga, in besed, ki jih je govoril Ivan de Medičis na svojo smrtno uro.«

Aretino je planil pokoncu.

Prebledel je kakor vosek.

»Kaj pravite?« je zajecjal.

»Pravim, da je bil Ivan de Medičis ubit!«

»Ivan de Medičis! ... Ubit! ... Ne, to ni mogoče! Kaj ne, da nisem slišal prav? ... On — ubit!«

»Ubil sem ga!« je dejal Roland mirno.

Aretino se je bridko razjokal.

Roland je videl, da je ta bolest odkritosrčna in jo je prištel pesniku v dobro. Razumel je, da je moral resnično prijateljstvo družiti nasilnega, krvoločnega, pohlepnega vojščaka, ki je z mečem v roki korakal na zavojevanje sveta, in patetičnega stilhotvorca, ki je bil sicer frazer, a ravnotako odločen in pohlepen uživanja, samo da je bil Aretinov meč — pisalno pero.

Bralec sam naj premišlja, katero izmed teh dveh orožij je bilo mogočnejše. Aretino je objokaval Velikega Vraga. Roland je gledal njegovo žalost z nekakim sočutjem, ki ni bil brez ironije.

»Kakšna nesreča!« je tarnal Peter. »Kakšna nesreča! Ivan de Medičis je znal prazniti steklenice in vihati punice krila kakor nihče drugi. Bil je velik mojster v uživanju. Poznal je vrednost dobre opremljene mize; trebalo ga je videti, kadar je razkosaval kapuna, pečenega na ražnju nad odprtim ognjem. On je izmeril, kako treba nabasati drobne škranjčke s slanino ter jih zaviti v vinsko listje. Preden jih denes v peč. Poznal je vsa vina na sve-

tu, od klijantja in sirakuzana do kapljice burgundske in španjolskega porta. O, kak imeniten prireditelj pojedin! Kak general brez primere, kadar se je s paznim očesom oziral, ali je vse v pravem redu v armadi skled in steklenic na mizi, blesteči se od srebrnine! In njegova neustrašenost pri ženskem spolu je bila čudovita; v eni in isti hiši je romal iz postelje vojvodinje tja do kuharičnega ležišča, in tako silen je bil v zavojevanju, da so revice kar drevele pred njim in so bile že premagane, ko so še premišljale, kako bi se ga ubranile. Niti ena se mu ni mogla ustavljati. Kolika nesreča, da takšnega moža ni več med živimi!

To je bila nagrobnica, ki jo je Peter Aretino govoril Ivanu de Medičis.

In ta nagrobnica je izvirala iz odkritosrčne žalosti — iz žalosti, ki je gotovo presegala ono, ki so je polni oficijelni govori, ki so se ohranili v sporočilih in priredbah zgodovine, staroznane lažnivke.

Aretino je plakal, ko se je spomnil pečenke na ražnju in škranjčkov s slanino in vinskim listjem; vzdihoval je globoko, ko je govoril o vinih, in se razihel, ko se je dotaknil vprašanja ženskih kril.

Toda ni je na svetu tako resnične žalosti, da se ne bi pomirila.

Aretino si je naposled obrisal brado in oči.

»Res sem bolan od te vesti,« je dejal, »in če bi ne bilo pisma, ki želite, da ga napišem, bi legel najrajši v posteljo.«

»Pišite torej, če je tako. Toda prihranite si naštevavanje važnih dejstev, ki ste mi jih pravkar omenili.«

»Bom,« je dejal Aretino. »In pisati hočem tako, kakor da bi se moje pismo imelo ohraniti do najpoznejšega potomstva. Za potomstvo je potrebno samo, da pozna zunanost velikih mož, ki se izroča njegovemu spoštovanju. Medalje smejo biti poznane samo po sprednji strani, nikdar po zadnji, daši po mojem mnenju marsikaka zadnja stran prekaša sprednjo, tako po natančnosti kakor tudi po dovršenosti svojega dela. Takšen je bil moj uboga prijatelj ... Ah, zakaj ste umorili takšnega človeka? ... Kaj vam je storil? ...«

»Meni ničesar. Bil je v napotje pravičnosti, ki se bliža, in ta pravičnost ga je zdrobila, to je vse.«

Aretino je vzdihel. Trepet ga je prešinil, kakor da je močan leden veter nenadoma dahnil v njegovo dušo. Z občudujočo grozo je pogledal Rolandu v mračno, brezčutno obličje ter zamrmral:

»Narekujte, gospodar; jaz že čakam.«

Roland je začel narekovati, Aretino pa si je delal beležke. Tuintam je zamolklo vzkliknil ali pa bolestno skrivil obraz.

»Prizor mi stoji pred očmi, kakor da sem bil sam navzoč,« je dejal, ko je Roland končal poročilo o smrtnem boju v vojvodski palači v Mantovi.

»Popišite ga torej, kakor da ste ga gledali z lastnimi očmi; kar je osebnih podrobnosti, jih lahko dopolnite.«

Aretino si je podprl čelo z levico, z desnico pa je sukal pero.

In naenkrat je začel pisati.

Pisal je vse v eni sapi, jedva meneč se za beležke, ki jih je imel pred očmi, saj mu je ostala vsa njih vsebina v spominu. V pičli uri je bilo pismo napisano.

Aretino ga je prečital s tihim glasom.

Vstal je bil.

Z mašinalno gesto si je gladil brado, ki je bila — mimogrede bodi povedano — jako lepa. Branje je spremljal z gracioznimi zamahi rok, ponavljaje po dvakrat vsako mesto, ki se mu je zdelo posebno uspelo, in prekinjaje se tuintam ter vzklikaje kakor sam pri sebi:

»Izvrstno! ... Čudovito! ...«

Ali:

»Naj se mi pride kdo zdaj še hvalit, da mi je enak v umetnosti pisanja!«

Čim je čital, je postal njegov glas mogočnejši; deklamiral je, grimasa bolečine mu je izginila z obraza in na ustnicah mu je igral smehljaj zadoščenja in srečne nečimernosti.

»Aa? Kaj pravite o tem mojsterskem delu?« je vzkliknil nazadnje, pozabivši, da so glavne epizode pisma doslovno povzete po beležkah, ki jih je Roland narekoval.

»Mislim,« je odgovoril Roland, »da ga treba nemudoma poslati v doževno palačo; nato pa morate leči, ker ste zboleli od žalosti.«

»Saj res,« je dejal Aretino, »čisto sem pozabil na svojo žalost.«

In zopet se je razjokal.

Na njegov klic je vstopil najljubši mu sluga, tisti, ki je privedel Rolanda k njemu.

Aretino mu je izročil pismo, rekoč:

»Za njegovo visokost doža ... pa naglo!«

Ko je sluga izginil, je šel Aretino in z njim Roland v svojo spalnico ter se začel slačiti, ne da bi prenehal vzdihovati.

»Zelo verjetno se mi zdi,« je menil Roland, »da pošlje dož nemudoma koga k vam po bližje podatke.«

»Ali mislite?«

»Da, ako ne pride sam.«

»Diavolo. Pametno je, da ste me opozorili na vse to. Legel bom v častni sobi.«

Planil je v sosednjo sobo, ki je bila res bogato opremljena.

»Kaj naj povem dožu?« je vprašal.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, kletki in posredovalne in socialne namene obdeluje: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Cenjenim gospodinjam

se priporočam za naročila pohištva, izgotovljenega in po načrtu: spalnic, jedilnic, kuhinj, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila i. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejem pohištvo tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4.

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najbolje kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8. Maribor.

Popravilo ur

hitro, ceno in z 1—5 letno garancijo. Po stenske ure se pride na dom. A. Stojec, Jurčičeva ul. 8. 680

Zaves, mrežaste in klekljane čipke, posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgii Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483

Elektromotorji »Škoda«

za obrt in poljedelstvo stalno na skladišču pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. Izvršuje montažo vil, stanovanj, tovarniških poslopij. Velika izbira svetilk, elektroblaga, konkurenčne cene. 117

Učenec za trgovino

s potrebno šolsko izobrazbo se sprejme, vprašati J. Karničnik, Glavni trg št. 11. 1869

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Mlajšo moč izučeno v železnici,

ki obvlada slovenski in nemški jezik se takoj sprejme. Pismene ponudbe naj se naslovijo na upravo »Večernika« pod šifro »1. september«. 1912

Dvosobno stanovanje

se odda s 1. IX. 1929. Naslov v upravi lista. 1911

Parcela s stavbo

v sredini mesta, primerno za prezidavo v stanovanje ali trgovski lokal, se proda. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Blizu kolodvora« do 15. avgusta. 1914

Dve prazni sobi

v pritličju pri kolodvoru, pripravi za pisarno ali obrt oddam. Aleksandrova c. 48. 1921

Plačilno natakario

sprejme takoj Kolodvorska restavracija Maribor. 1918

Inteligentno mlado dekle

se išče za čez dan k majhnemu otroku. Ponudbe z navedbo plače na upr. lista pod »Marjanček«. 1920

Sprejem delavce na stanovanje

in hrano. Studenti, Slomškova ul. 9. 1919

Odvetniška uradnica,

z nekaj prakse, večšo slovenščine srbo hrvaščine in nemščine, strojepisja in stenografije, se sprejme takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 1923

Urarskega valenca

sprejem. F. Kneser, urar Maribor, Aleksandrova c. 27. 1891

Gospodlčno

pridno in pošteno za dnevno delo v lekarni išče lekarna pri sv. Anehu, Glavni trg 20. 1907

Lepo rentabilno posestvo,

v bližini kolodvora, gosposka hiša, električna razsvetljava itd. moderno opremljeno se proti mestni vili ali hiši zamenja. Dr. Al. Jenčič, Maribor, Kopitarjeva 6. 1893

Želim znanja ali dopisovanja

z gospodično ali vdovo pod ponudbo »Muzikalična«. 1905

Učenca

sprejme manufakturna trgovina, Srečko Pihlar, Maribor. 1904

Meblovano čisto sobo

z električno lučjo in posebnim vhom oddam enemu ali dvema gospodom. Vpraša se naj v Taborski ulici št. 11 pod mostom v restavraciji. 1903

Sprejem zastopnike

za prodajo dobrodočnega predmeta proti visoki proviziji eventuelno fiksni plači. Ponudbe naj se vpošlje na upravo »Večernika« pod šifro »Eksistenca«. 1902

V Mariboru

vzame profesor dijaka iz dobre hiše v popolno oskrbo in vestno nadzorstvo; solnčna lega, vrt in glasovir na razpolago. Naslov v upravi lista. 1892

Trgovskega pomočnika

sprejem, mešane stroke, mlajšo moč, vojaščine prost. Prednost imajo oni iz dežele. — Nastop takoj. Istotam se sprejme hlapec, ki je vajen pri živini. Al. Moran, trg. Račje pri Mariboru. 1890

Na prodaj

dvostanovanjska nova hiša, davka prosta, z dvema vrtoma in z vsemi pritliklinami, blizu mesta Maribora na Teznu, blizu šole in kolodvora, takojšna vselitev, za ceno Din 105.000, s celim posestvom vred, ki bi bilo prav primerno za vrtnarja ali mesarja pa za ceno Din 165.000. Pojasnila pri gospodu Franjo Spes, Maribor, Linhartova ulica 18. 1901

Lepo trgovsko

ali najemniško hišo, event. vilo v notranjosti mesta kupim. Ponudbe na upravo lista pod »300.000«. 1886

Skladišče — klet,

veliko v sredini mesta oddam v najem. Ponudbe pod »klet 1. sept.« na upravo »Večernika«. 1889

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v pravilo. Vozili bode potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Hiša z vrtom,

s trgovskim in mesarskim lokalom se odda v najem eventuelno proda (mesariji začasno oddana) radi preselitve. Betnavska cesta 47. 1877

Čitaj in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno barva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiro z različnimi kombinacijami.

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Iščem v najem posestvo

v okolici Maribora. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Za november«. 1885

Avto Fiat 509

Pozor!

Vzamem v mojo trgovino ki ima koncesijo za točenje »Dalmatinca«, ki bi točil. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Dalmatinski vinotoč«. 1899

Elegantno sobo z uporabo kopalnice,

poseben vhod oddam v najem. Vprašati od pol 19. do 19. ure v Karl Verstovškovi ulici št. 4, Pokojnijski zavod. Soba primerna za oficirje. 1919

Kravate

v veliki izbiri, najnovejši vzorci pri
Jakob-u Lah-u, Maribor, Glavni trg 2

Zahvala!

Podpornemu društvu

„Ljudska samopomoč“

v Mariboru izrekam tem potom najlepšo zahvalo za takoj izplačano znatno podporo po smrti mojega soproga g. Ivana Drevenšek in priporočam to neprecenljivo društvo vsakomur v pristop, ako še ni njega član.

Maribor, dne 8. avg. 1929.

1900

NEŽA DREVENŠEK.

Naznanilo!

Cenj. občinstvu naznanjam, da otvorim 11. t. m. v Mariboru, Gosposka ulica 5, podružnico specialne trgovine s kuhinjsko opremo, in prosim da mi cenj. odjemalci obdrže ono zaupanje, ki ga uživam v trgovini na Glavnem trgu št. 5:

Se priporočam

1908

ALBERT VICEL, MARIBOR
Gosposka 5 Glavni trg 5

Mariborska lesna industrija
AL. DOMICELJ
Koroška cesta 46 Telefon 160

Parna žaga in strojno mizarstvo

Izdeluje pohištvo, oprave trgovskih lokalov, ladijski pod, okvirje itd. Prevzame vsa mizararska gradbena dela in popravila.

Postrežba solidna.

Cene zmerne.

1773

Dober nakup

zviša Vaš promet, zato obiščite

LIPSKI JESENSKI VELESEJ 1929

splošni, tehnični, stavbeni velesej 25.—31. VIII.
tekstilni velesej 25.—28. VIII.
velesej športnih predmetov 25.—29. VIII.

Vsa pojasnila se dobe pri častnih zastopnikih

za Mariborsko oblast: Dr. Leo Schelchenbauer, kem. laboratorij, Maribor, Trg Svobode 3. Tel. 103
za Ljubljansko oblast: Stegu, Ljubljana, Gledališka ulica 8, telefon 2925

1878

Gostilna PLOHL, Tezno

(vojaško vežbališče)

vsako nedeljo popoldne **KONCERT.** Mrzla jedila, izborni vinček ter vedno sveže pivo v sodčih gostom na razpolago. — Za obilen obisk se priporoča

1915

Gostilničar

Ležalne stole

dobite najceneje v trgovini

Drago Rozina

1787

Maribor, Vetrinjska ul. 26

Učenec,

boljših starišev, z dobrim šolskim izpričevalom se sprejme v manufakturno trgovino. — Ponudbe na naslov:

Alojz Kostanjevec, PTUJ.

1906

Izborna vina

lastnega pridelka 1 à Din 14.— se toči v trgovini Gränitz, Gosposka ulica 7. — Večja količina ceneje.

1895

Prevzel sem zalogo znane tovarne jermenov **FLESCH & CO V BRNU** in nudim

gonilne jermene

v vseh dimenzijah, šivalne jermene in jermenske krupone v najboljši kakovosti in najceneje.

VILJEM BADL,
MARIBOR, Glavni trg.

Pristen švicarski ementalec

Švicarski in domači sir v škatljah

Gorgonzola — Holandski — Eidamski sir — karpatski primzen — garnirani liptavski sir — domači polementalec — alpski trapistovski sir (a la „Marija Zvezda“) — laški parmezan kakor tudi velika zaloga raznovrstnih vedno svežih delikates.

Posebnost: Strossmajerjeva slivovka.

Specijalna trgovina s sirom in delikatesami

L. UHLER, MARIBOR, GLAVNI TRG ŠTEV. 14

Da uničite

molje, muhe, stenice, komarje, ostale insekte in njihovo zalogo

uporabljajte „FLY-TOX“

Sigurno dejstvo! Prijetno diši! Ne zamaže obleke ne perila!

Dobi se v apotekah in drogerijah

Zahtevajte originalen moder omot s francoskim napisom.

Zastopstvo za Slovenijo:

DR. A. KANSKY

kemična tovarna

LJUBLJANA

Gledališka ul. 8.

Prevzem gostilne!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzela s 1. avgustom 1929 znano

gostilno „KODER“

v Studencih, Dr. Krekova cesta šte. 2.

Za dobro vino, kakor tudi mošt ter dobro toplo in mrzlo kuhinjo bom skrbela. Sprejemam tudi abonente. Za obilen poset se priporoča

Helena Fideršek.

1915

OBLASTNA HRANILNICA MARIBORSKE OBLASTI

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje)

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije. — Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje najugodnejše. — Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči mariborska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti. — Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

1918